

Sygn. akt IX C 787/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku, Wydział IX Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Ewa Reginia - Jurkiewicz

Protokolant: Tomasz Bajek

po rozpoznaniu w dniu 9 czerwca 2016 roku w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko Przedsiębiorstwu Handlowo-Uslugowo-Produkcyjnemu (...) Sp. z o.o. w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. pozbawia wykonalności w całości tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Rejonowy w Słupsku w dniu 31.03.2004r., sygn. akt X Nc 1175/04, któremu dnia 26.08.2004r. nadano klauzulę wykonalności przeciwko A. S. (obecnie P.);

II. zasądza od pozwanego Przedsiębiorstwa Handlowo-Uslugowo-Produkcyjnego (...) Sp. z o.o. w S. na rzecz powódki A. P. kwotę 1.619 zł (jeden tysiąc sześćset dziewiętnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt IX C 787/15

UZASADNIENIE

Powódka A. P. wniosła powództwo o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31.03. (...). wydanego przez Sąd Rejonowy w Słupsku o sygn.. akt X Nc 1175/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 26.08.2004r.. Powódka wniosła o zasądzenie kosztów postępowania. Powódka podniosła przy tym, że postępowanie egzekucyjne, wszczęte przez wierzyciela na podstawie tego tytułu wykonawczego, nie może być prowadzone z uwagi na przedawnienie wszystkich wierzytelności nim stwierdzonych. Powódka wskazała, że roszczenia pozwanego wygasły w związku z upływem 10 letniego terminu przedawnienia stosownie do dyspozycji art. 118 i 125 kc.

Pozwany Przedsiębiorstwo Handlowo-Uslugowo-Produkcyjne (...) Sp. z o.o. w S. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Pozwany podniósł przy tym, że nie doszło do przedawnienia roszczenia albowiem pozwany przedsiębrał czynności w celu dochodzenia swoich roszczeń, w tym złożył wniosek o wszczęcie egzekucji z sprawie IV Km 1727/04, które zakończyło się postanowieniem Komornika z dnia 19.12.2005r., a uprawomocniło się w styczniu 2006r.. Ponadto pozwany składał wniosek o wyjawienie majątku dłużnika, które to postępowaniu zakończyło się postanowieniem z dnia 22.02.2005r. o nakazaniu dłużnikowi złożenia wykazu majątku. Pozwany wskazał także, że prowadził postępowanie pojednawcze, w trakcie którego powódka oświadczyła, że nie zapłaci należności. W ocenie pozwanego, powódka uznała roszczenie. Dalej pozwany argumentował, że w celu dochodzenia roszczeń zawiadomił Prokuratora Rejonowego w Słupsku o możliwości popelnienia przez powódkę

przestępstwa z art. 286 § 1 kk. Wszystkie te czynności, zdaniem pozwanego, doprowadziły do skutecznego przerwania biegu przedawnienia roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Rejonowy w Słupsku w dniu 31.03.2004r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie X Nc 1175/04, w którym nakazał pozwanej A. S. (obecnie P.), aby zapłaciła na rzecz Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowo-Produkcyjnego (...) Sp. z o.o. w S. kwotę 2.540 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7.02.2002r. oraz kwotę 685,80 zł tytułem kosztów postępowania. Nakazowi zapłaty nadano klauzulę wykonalności w dniu 26.08.2004r. (**bezsporne**).

W dniu 20.09.2004r. wierzyciel Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne (...) Sp. z o.o. w S. złożył u Komornika Sądowego Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w Słupsku wniosek o wszczęcie egzekucji, na podstawie załączonego tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty z dnia 31.03.2004r., sygn. akt X Nc 1175/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, celem wyegzekwowania zasądzonego w nim roszczenia. Sprawę zarejestrowano pod sygn. IV Km 1727/04. Postanowieniem z dnia 19.12.2005r. Komornik umorzył egzekucję, na podstawie art. 823 kpc (**dowód:** pismo Komornika K. S. z dnia 19.02.2016r. – k. 87).

W dniu 4.01.2005r. wierzyciel złożył w tut. Sądzie wniosek o wyjawienie majątku dłużniczki. Sprawę zarejestrowano pod sygn. IX Co 24/05. Postanowieniem z dnia 22.02.2005r. Sąd Rejonowy w Słupsku nakazał dłużnicze złożenie wykazu majątku i przyrzeczenia. Postanowienie uprawomocniło się dnia 2.03.2005r. (**dowód:** wniosek o wyjawienie majątku z dnia 4.01.2005r. - k. 2 akt IX Co 24/05, postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22.02.2005r. - k. 22 akt IX Co 24/05).

Pismem z dnia 13.10.2006r. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne (...) Sp. z o.o. w S. zwróciło się do Agencji Ochrony (...) w S. o wszczęcie negocjacji z A. P. w celu dochodzenia roszczeń i wyegzekwowania należności wynikających z nakazu zapłaty w sprawie X Nc 1175/04 (**dowód:** pismo z dnia 13.10.2006r. – k. 33). Negocjacje nie przyniosły żadnego rezultatu, dłużniczka oświadczyła, że nie będzie spłacać zobowiązania (**bezsporne**).

Pismem z dnia 22.05.2007r. wierzyciel złożył w Prokuraturze Rejonowej w Słupsku zawiadomienie o możliwości popełnienia przez A. P. przestępstwa z art. 286 § 1 kk. Postanowieniem z dnia 7.09.2007r. dochodzenie zostało umorzone a umorzenie zatwierdzone przez Prokuratora. Sąd Rejonowy w Słupsku utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie (**dowód:** zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – k. 67, postanowienie o umorzeniu dochodzenia – k. 70-71, postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 7.12.2007r. – k. 78-79).

W dniu 20.11.2015r. wierzyciel ponownie złożył u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Słupsku A. Ś. wniosek o wszczęcie egzekucji, na podstawie załączonego tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty z dnia 31.03.2004r., sygn. akt X Nc 1175/04, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, celem wyegzekwowania zasądzonego w nim roszczenia. Sprawę zarejestrowano pod sygn. Km 3668/15 (**dowód:** wniosek egzekucyjny - k. 1-3 akt Km 3668/15).

Sąd zważył, co następuje:

Ocena prawna tego roszczenia winna zatem nastąpić na podstawie art. 840 kpc, zawierającego regulacje dotyczące powództwa opozycyjnego.

Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 840 § 1 kpc dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które

nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Trzeba było przy tym zważyć, że zarzutem materialnoprawnym dotyczącym wierzytelności może być również przedawnienie objętego tytułem egzekucyjnym roszczenia, przy czym przedawnienie w większości wypowiedzi doktryny jest uważane za zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania, w niektórych jest zaś traktowane jako niemożność egzekwowania (tak. T. Żyżnowski, komentarz LEX 2014, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego).

Oceniając zarzut przedawnienia tej wierzytelności trzeba było także zważyć, iż zgodnie z treścią art. 117 § 2 kc po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

W pierwszej kolejności Sąd zważył, iż ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny nie był pomiędzy stronami sporny. Strony różniły się natomiast co do oceny prawnej stanu faktycznego w zakresie dotyczącym przerwania biegu przedawnienia na skutek złożenia przez pozwanego wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, prowadzonego w oparciu o prawomocne orzeczenie Sądu, wniosku o wyjawienie majątku, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i przeprowadzone postępowanie pojednawcze, które miało świadczyć o uznaniu długu przez powódkę.

Stosownie do treści art. 125 § 1 kc roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu przedawnia się z upływem **lat dziesięciu**, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego określony w art. 125 § 1 kc dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w chwili uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku (vide: wyrok SN z 15.01.2014r., I CSK 197/13, OSNC 2014/10/106, LEX nr 1438401).

Podzielając w zupełności przytoczone stanowisko trzeba było zważyć, że nakaz zapłaty z dnia 31.03.2004r., wydany w sprawie X Nc 1175/04 musiał być prawomocny najpóźniej w dacie nadania mu klauzuli wykonalności tj. dnia 26.08.2004r.. W tej sytuacji należność główna i odsetki ustawowe zasądzone od dnia 7.02.2002r. do 26.08.2004r. podlegały dziesięcioletniemu terminowi przedawnienia. Odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się nakazu, tj. od dnia 26.08.2004r. ulegały trzyletniemu przedawnieniu.

Następnie rozważenia wymagało, że zgodnie z treścią art. 123 § 1 pkt 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

W myśl art. 124 § 1 kc po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 § 2 kc).

Ponowne rozpoczęcie biegu przedawnienia przerwane przez czynności, o których mowa w § 2 następuje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania.

Na gruncie powołanych przepisów ustalenia wymagało, czy składając w dniu 20.09.2004r. roku wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w Słupsku, spraw sygn. akt Km 1727/04, pozwany przedsięwziął czynność powodującą przerwanie biegu przedawnienia.

W ocenie Sądu, do przerywania biegu przedawnienia z tego powodu nie doszło, stwierdzić bowiem należy, że postępowanie w sprawie IV Km 1727/04 uległo umorzeniu z mocy prawa na zasadzie art. 823 kpc. Zasadą jest przy tym, że po umorzeniu postępowania egzekucyjnego bieg terminu przedawnienia roszczenia przewidziany w art. 123 pkt 1 kc rozpoczyna się na nowo, z wyjątkiem jednak umorzenia postępowania egzekucyjnego z mocy samego prawa na skutek bezczynności wierzyciela (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8.02.2006r., I ACa 1693/05, LEX nr 189375). Do oceny skutków prawnych wniosku o wszczęcie egzekucji w razie jej umorzenia na podstawie art. 823 kpc stosuje się odpowiednio art. 182 § 2 kpc (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.10.2003r., II CK 113/02, OSP 2004/11/141).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że jeżeli pozwany wszczął egzekucję na podstawie nakazu zapłaty z dnia 31.03.2004r., a następnie egzekucja ta została umorzona z powołaniem się na art. 823 kpc, to stosując w oparciu o art. 13 § 2 kpc, przepis art. 182 § 2 kpc, uznać należy, iż wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie IV Km 1727/04 nie może być traktowane jako przerwa biegu przedawnienia.

Pozwany powoływał się także na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną złożeniem wniosku o wyjawienie majątku dłużniczki w sprawie o sygn. akt IX Co 24/05. Nawet jednak, gdyby przyjąć, że wniosek taki przerywa bieg terminu przedawnienia to stwierdzić należy, że postanowienie Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 22.02.2005r. w sprawie IX Co 24/05 o nakazaniu dłużniczce wyjawienia majątku uprawomocniło się w dniu 2.03.2005r. (wniosek zaś o wszczęcie egzekucji w sprawie Km 3668/15 złożony został w dniu 20.11.2015r.).

Ponadto pozwany podniósł, że złożone przez niego zawiadomienie o popełnieniu przez pozwaną przestępstwa przerwało bieg przedawnienia.

Wbrew odmiennym zapatrywaniom pozwanego - złożenie w dniu 22.05.2007r. zawiadomienia o przestępstwie nie doprowadziło do przerywania biegu przedawnienia. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 2008r., II CSK 456/07, wniesienie aktu oskarżenia, a także wniosku o zastosowanie środka karnego przewidzianego w art. 46 § 1 kk nie przerywa biegu przedawnienia roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem, skutek taki wywiera natomiast wytoczenie powództwa cywilnego (Biul. SN 2008, nr 6, s. 15) (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.01.2009r., IV CSK 386/08, LEX nr 527246).

Ponadto pozwany wskazał, że doszło do przerywania biegu przedawnienia z uwagi na to, że powódka uznała roszczenie w postępowaniu „pojedynczym” prowadzonym przez Agencję Ochrony (...) w S.

Uznanie roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 2 kc występuje w każdym wypadku wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące. O uznaniu roszczenia można mówić wówczas, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczenia (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29.09.2015r., V ACa 125/15, LEX nr 1842340). Ponadto zgodnie z ugruntowaną linią orzecznictwa uznanie niewłaściwe nie jest czynnością prawną, a jedynie przyznaniem obowiązku świadczenia wynikającego z innego źródła, a więc deklaratywnym stwierdzeniem, że taki obowiązek istnieje i że dłużnik nie zamierza się uchylić od jego wypłacenia.

Podkreślenia wymaga, iż z zawiadomienia pozwanego o możliwości popełnienia przez powódkę przestępstwa wynikało jednak, że powódka nie uznaje roszczenia, wręcz przeciwnie kwestionuje swoją odpowiedzialność, twierdząc, że roszczenia nie zapłaci i nikt jej do tego nie zmusi. Z postawy zatem powódki-dłużniczki wynikało, że zamierza uchylić się od spełnienia zobowiązania. Takiego zachowania powódki nie można zatem utożsamiać z uznaniem roszczenia.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że złożenie przez pozwanego kolejnego wniosku o wszczęcie egzekucji w dniu 20.11.2015r. w sprawie Km 3668/15 nastąpiło zatem już po przedawnieniu roszczenia, nie mogło zatem spowodować przerwania biegu przedawnienia, co skutkowało uwzględnieniem powództwa w całości, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II wyroku na podstawie art. 98, 99 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, mając na uwadze, że powódka w całości sprawę wygrała. Na koszty poniesione przez powódkę składały się opłata od pozwu w wysokości 402 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1.200 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł.